

Bestuursverslag

Stichting Urwald / Collectief Walden

2019

Algemeen

Inmiddels begint Collectief Walden voorzichtig te begrijpen dat er eigenlijk vooral jaren van transitie bestaan. Als organisatie voor het eerst of voor het laatst een gebeurtenis of een bepaalde stand van zaken doormaken; elke personele wisseling maakt nodig dat het collectief hercalibreert. 2019 was geen uitzondering. Voor het eerst sinds 2014 was Collectief Walden even niet van overheidswege meerjarig gesubsidieerd, na eerst twee jaar in de nieuwemakersregeling van het Fonds Podiumkunsten en daarna twee jaar in de ontwikkelsubsidieregeling van het Amsterdams Fonds voor de Kunst te hebben gezeten.

We besloten om 2019 en 2020 om te dopen tot jaren van luwte wat betreft onze output, omdat we met al onze activiteiten een kostendekkende uitkoopsom moesten vaststellen. We toonden bestaand werk (wat voor Collectief Walden een relatief begrip is, omdat het werk altijd grondig aangepast wordt aan het landschap en de context) en voerden verschillende verkenningen voor werken en samenwerkingen in de iets verdere toekomst uit. De hernemingen van HET VERBAND VAN ALLES MET ALLES vormden het artistieke en productionele zwaartepunt van onze activiteiten. We besloten daarnaast te focussen op het opnieuw formuleren van een toekomstperspectief. De stip die we aan de horizon zetten, was om in de winter van 2020 een nieuw kunstenplan voor vier jaar op te leveren, en dat in te dienen bij de twee fondsen die ons ook eerder ondersteunden.

Bij het schrijven van dit bestuursverslag kunnen we constateren dat dat in elk geval naar grote eigen tevredenheid is gelukt. Alle reflecties op 2019 staan dus wat ons betreft in zekere zin in het teken van een gelukkige ontknoping, al zal de zomer van 2020 snel uitwijzen of de fondsen daar ook zo over denken.

In 2019 vroegen we onze partners Over het IJ Festival en Karavaan om begrip, toen wij onze projecten (respectievelijk het nieuwe IJLAND en WARMTE) met hen terugtrokken vanwege onze financiële positie. Met beiden staat de intentie vast om in de toekomst de samenwerking weer op te zoeken. Het festival Roef, dat in 2019 geïnteresseerd was in het programmeren van WARMTE, moesten wij om dezelfde reden een toekomstige samenwerking in het vooruitzicht stellen in plaats van een onmiddellijke.

Het bestuur

Wat betreft het bestuur zelf was 2019 een vruchtbaar jaar, waarin in november de oprichtende bestuursleden Lolke van Mulligen en Hans Lamers afzwaaiden na ruim 5 jaar trouwe dienst. Zij werden vervangen door Leanne van Schijndel (penningmeester) en Safia Akkuş (secretaris). Het bestuur werd verder aangevuld met Thijs van Bommel, die de nieuwe rol van vice-voorzitter bekleedt en Selm Wenselaers, algemeen lid. Nienke Scholts bleef aan als voorzitter. Het bestuur bestaat momenteel uit vijf personen onder de 40, waarvan drie vrouwen, één man en een non-binaire persoon. Eén van hen heeft een niet-westerse biculturele achtergrond. Het nieuwe bestuur heeft de drie sectorcodes voor governance, inclusiviteit en fair practice bestudeerd en onderschreven.

Personele wisselingen

In het jaarverslag van 2018 beschreven we uitvoerig het uittreden van Thomas Lamers en de invloed die dit had op het collectief. Toen in december 2018 duidelijk werd dat Collectief Walden haar plannen zoals opgetekend niet kon gaan uitvoeren, werd Thomas gepolst om terug te keren in het collectief en mede vorm te geven aan de noodzakelijke transitie. Zijn uittreden werd met terugwerkende kracht een sabbatical en hij voegde zich weer bij het collectief. In een serie collectieve en individuele gesprekken, ook met aspirant-collectieflid Jente Hoogeveen, polste hij de stemming en vroeg hij om het initiatief te mogen nemen in het doorvoeren van een aantal veranderingen. Voorlopig en tot nader order zou Thomas de artistieke coördinatie voeren en wat betreft strategie en organisatie in eerste instantie de voorstellen doen.

Voor Hella Godee betekende de bezinning van de winter van 2019 dat zij haar focus zou verleggen naar andere werkzaamheden. Hella verhuisde naar de 'tweede schil' van Collectief Walden en maakt geen deel meer uit van het collectief zelf. We kunnen een beroep op haar blijven doen op projectbasis, en daar zijn we heel blij mee.

Min of meer tegelijkertijd spraken het collectief en voormalige stagiaire Jente Hoogeveen wederzijds uit dat ze de samenwerking wilden intensiveren. Jente nam plaats in het collectief. Niet als vervanging van Hella, want het collectief bestaat uit een samenstelling van unieke kwaliteiten, talenten en persoonlijkheden. Maar wel als een versterking en verrijking. Haar beeldende én theoretische kwaliteiten, haar praktische inslag én haar denkkraft hebben haar al lang voordat het officieel werd een onmisbare pijler van het collectief gemaakt.

Het transitiejaar bleek ook voor Seline een aanleiding om haar positie te heroverwegen. Na jarenlang de productieleiding en het zakelijk leiderschap van Collectief Walden gecombineerd te hebben, was voor Seline al duidelijk geworden dat deze taken voor haar niet meer te combineren zijn. De productie leider wil alle artistieke wensen mogelijk maken en daarvoor tot het uiterste gaan, terwijl de zakelijk leider de financiële kaders moet vaststellen en bewaken. Nog los van de grote werkdruk die dit met zich meebracht, voelden deze twee taken ook steeds meer als onderling onverenigbaar vanwege de gevraagde attitudes. Seline besloot in goed overleg om van 2019 haar laatste jaar bij Collectief Walden te maken.

Werving nieuwe zakelijk leider

Vanwege Selines aanstaande vertrek, begon Collectief Walden na de zomer haar zoektocht naar een nieuwe zakelijk leider. De belangrijkste eerste taak zou worden de kunstenplanaanvragen mee op te zetten en in te dienen. In twee coachingsgesprekken met Marc Meijer van Ozcar bespraken we zowel onze strategie ten aanzien van de kunstenplannen als ten aanzien van de werving van een zakelijk leider.

Zo'n tien sollicitanten reageerden op onze vacature. In de gespreksronde spraken wij zes van hen. Zij waren allen wit en op één na waren zij vrouwen. Voor de culturele - en genderbalans binnen ons collectief ging onze voorkeur uit naar een vrouw of non-binaire persoon met een niet-westerse achtergrond. Deze laatste factor benoemden wij ook expliciet in onze vacature. Na drie tweede gesprekken kozen wij, in samenspraak met ons nieuwe bestuur, Naomi Russell als onze nieuwe zakelijk leider. Naomi heeft veel ervaring in onder meer Nederland, Groot-Brittannië en België in het ontwikkelen van business-processen en het stroomlijnen en organiseren van de financiën bij grote en kleinere artistieke initiatieven. Er is een goede synergie tussen Naomi en de rest van het collectief en de gezamenlijke ambities zijn hoog. Op het dagelijkse niveau vullen we elkaar goed aan en zijn we het in bijna alle gevallen snel eens over praktische aanpak. Per eind november richtte zij zich met Thomas en Jente allereerst op de ontwikkeling van het kunstenplan 2021-2024.

Vaststelling twee vacatures

In het kunstenplan formuleerde Collectief Walden in de nieuwe samenstelling de afwezigheid te ervaren van een vaste publiekswerker en een vaste productie leider. Met deze twee vacatures, die we in de tussentijd op projectbasis zullen vervullen, gaan we het nieuwe jaar in.

Artistieke activiteiten

HET VERBAND VAN ALLES MET ALLES in Drenthe en Antwerpen

De belangrijkste artistieke activiteiten in 2019 waren twee hernemingen van HET VERBAND VAN ALLES MET ALLES, in oktober in Drenthe bij het voormalige munitiedepot bij Norg en in december (en januari 2020) in het voormalige stedelijke slachthuis van Antwerpen. Voor beide uitvoeringen geldt dat we, zoals gewoonlijk bij onze grotere voorstellingen, de context waarin het werk vertoond wordt zowel qua tekst als beeld integraal verwerkten in het kunstwerk. Als het verband van alles met alles zoals Thoreau voorstelt *warmte* is, dan bieden het munitiedepot op een steenworp afstand van de gasrotonde en het slachthuis beiden een heel eigen invalshoek om deze thematiek mee te belichten. Zo sloten we ons publiek in Drenthe kort op in een donkere leegstaande opslag, en werd de proloog van de voorstelling bij het licht van een brandende lont gehouden. En gaven we ons publiek dat rond de feestdagen onze ijskoude loods bezocht in Antwerpen, veganistische, live in de voorstelling klaargemaakte bloemkoolsoep na afloop. Ook inhoudelijk belichtten we Thoreaus reflecties op onze primaire levensbehoeften, die vandaag de dag zijn opgegaan in een mondiaal vernet systeem van import, export en aandeelhoudersvergaderingen (met een accent op respectievelijk de gaswinning en de vleesindustrie).

Collectief Walden startte in het kader van deze *site-responsive* uitvoeringen een aantal interessante nieuwe of vernieuwde partnerschappen met individuen en organisaties. Zo werkten we in Drenthe naast onze inmiddels vertrouwde co-producerende partner Land Art Contemporary, ook met Sjoerd Wagenaar (vm PeerGrouP, momenteel coördinator Huis van de Natuur) en Staatsbosbeheer. In Antwerpen verving Koen Frijns René in de voorstelling, omdat deze met vaderschapsverlof ging. Met Koen en Sjoerd en met Huis van de Natuur en Staatsbosbeheer zien we toekomstige samenwerkingen wederzijds erg zitten. Met het Antwerpse festival Wintervuur, dat helaas vanwege gedisccontinueerde subsidie haar laatste editie beleefde, zetten we een mooie eenmalige samenwerking neer. Wellicht zullen we de individuele medewerkers van dat festival in andere toekomstige contexten nog treffen.

Locatiebezoek + research in Boedapest

In maart 2019 bezochten Thomas en René Boedapest, om er met de organisatoren van PLACCC Festival (een van de Europese In Situ partner-festivals voor theater in de openbare ruimte) locatiebezoeken te brengen. Sinds 2015 volgt Fanni Nánay, de programmeur van het

festival, nauw het werk van Collectief Walden. Met name WINDSTILLEVEN (2016) heeft haar interesse gewekt. Het heeft een aantal jaren geduurd voordat er voor het Hongaarse festival een financiële opzet te ontwerpen was waarbinnen het haalbaar werd om deze voorstelling naar Boedapest te halen. Met geduld en begrip voor de beperkingen waarmee PLACCC te werken heeft, zet Collectief Walden steeds wanneer het mogelijk blijkt een volgend stapje in de ontwikkeling van dit project.

Tijdens hun bezoek bezochten Thomas en René talloze locaties in en rond Boedapest met Fanni en met Ambrus Ivanyos, een lokale kunstenaar waaraan Fanni ons graag wilde voorstellen. Het klikte zozeer met Ambrus dat hij waarschijnlijk een rol zal krijgen in de vertaling en uitvoering van WINDSTILLEVEN in het Hongaars, als SZÉLCSENDÉLET.

De keuze voor de locatie viel op op een schiereiland in de Donau: Népsziget, waar overstromingen van de rivier; illegale permanente bewoning en industriële exploitatie in verschillende stadia van verwaarlozing een interessant rafelrandje van stedelijke natuur en cultuur bepalen. De uitvoeringen staan gepland voor september 2020, en we beogen andere Centraal- en Oost-Europese programmeurs uit te nodigen voor een symposium rond dit werk en onze werkwijze.

Verkenningen

Met Land Art Contemporary en Zone2Source verkenden ontwikkelden we in 2019 verschillende projecten. De VAM-berg in Drenthe en het Diemerpark bij Diemen zijn aangelegde natuurgebieden op afvalstortplaatsen. Land Art Contemporary en Zone2Source nodigden ons samen met een aantal andere experts uit op twee excursies met de naam Land Art Making. Het betrof de experimentele fase van een op te zetten platform voor Land Art makers. Binnen deze excursies traden wij op als ervaringsdeskundigen, in gesprek met locals, kenners van de gebieden, professioneel betrokkenen en andere kunstenaars.

Met Zone2Source zetten we bovendien onze conceptontwikkeling voor hun tentoonstelling Exploded View voort. In september verzorgden we een kleine ludieke audiotour, bij wijze van tussentijdse presentatie van ons beeldende werk RADIX, dat nog altijd in ontwikkeling is.

Schrijven nieuw kunstenaarplan

De meest inspirerende artistieke impuls van 2019 was de ontwikkeling van het nieuwe kunstenaarplan. Met de ondertonen van een religieuze beweging stelt Collectief Walden de

komende vier jaar de klimaatdeugden centraal. Met onze Stellingen (klein: installaties), Plaatsen (middelgroot: beeldende ontmoetingsruimtes) en Voorstellen (groot: voorstellingen) verkennen we onder meer het ecomodernisme, kathedraaldenken, ecofeminisme en de evolutionaire overlevingsstrategieën van planten. Met onze kunst willen we de planeet gaan redden door paradigma's te bekritisieren maar vooral: nieuwe paradigma's te kweken. We kunnen niet meer wachten.

Collectief: René van Bakel, Jente Hoogeveen, Thomas Lamers, Naomi Russell en Thijs van Vuure.

Bestuur: Safia Akkuş, Thijs van Bommel, Leanne van Schijndel, Nienke Scholts en Selm Wenselaers